

ОД

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA OKRUG BANJU LUKU

GODINA III

BANJA LUKA, 14 oktobra 1945 g.

Broj 14

Iz govora potpredsjednika Savezne vlade Edvarda Kardelja u Ljubljani

U Ljubljani je 8 oktobra t. g. u prisustvu od oko 50.000 ljubljanskih građana i seliaka iz okolnih sela održan veliki predizborni zbor na kome je govorio dr. Edvard Kardelj. Donosimo neke odlomke iz toga govora.

1.) O NARODNOJ VLASTI

Izbori, koji su pred nama, nisu jedni od mnogih, kakve je imala Južoslavija u prošlosti. Za ove izbore na kraju krajeva nije glavno da su slobodni, da su tačni. I prije su izbori bili tačni, na ipak narodu nisu dali slobodu, nisu poboljšali njegov život. Što je glavno, što je bitno kod sudanih izbora, to je, da su oni izbori slobodni, tačni, izbori za istinsku narodnu vlast, za organe vlasti, koje je narod u toku rata izradio odzdo na gore i koje danas upotrijebuje i dalje održa. Nije više važno, kao što je bila u prošlosti, koji su čuvali žandarski baloneti, sreski načelnici i njihov činovnički aparat. To je vlast, to su organi vlasti, koje grad narodu sam, koje gradi narod na gore i nad kojima ima kontrolu odzdo na gore i u vidu ovih naroda na vlast je istinski instrument u rukama radnog naroda.

2.) O NASHOJ NARODNOJ DEMOKRATIJU

Naša demokratija je vlast naroda, naša demokratija je vlast radnika, seljaka i inteligencije radnog naroda. Element ove naše demokratije, to je vlast koja je izvojevala u toku narodno-oslobodilačkog rata, to je organizacija koje drži naš narod u svojim rukama, to su demokratska prava, koja naš narod ima, to je činjenica, da je naša država na strani radnog naroda, to je činjenica da naša država izgrađuje svoj državni sektor u privredi, da pomoćno našim radnom narodu, da mu omogućiti i ostvari život, koji će biti dostojan čovjeka. Naša demokratija znači to, da su svi organi vlasti izabrani, da u ovim organima vlasti ne stoji ništa od činovnika, već predstavnik od naroda izabrani, po selima, srezovima i okruzima u svakoj federalnoj jedinici i u Južoslaviji kao cjelini. Time je zagaranatovao istinski i pouzdan nadzor naroda, koji se obistinjaše svakog dana, a ne samo svakih pet do osam godina. Kao što je bilo u prošlosti, kad je svako bilo u rukama neprijatelja naroda.

3.) O GREŠKAMA NARODNIH VLASTI

Ist je, na isti organi vlasti čine pogreške, čine čak vrlo mnogo pogreška. Ove greške u velikoj mjeri ometaju tempo našeg razvika, tem po u obnovi naše zemlje. Ali, mi nismo krivi, naš narod nije kriv ako nikad do sada nije imao prilike da se učini kako treba upravljači državom, da on nikada nije sam upravljao državom, već su njom upravljali žandari i sreski načelnici. Zbog toga mora naš narod tek sada na svojim vlastitim iskustvima, na svojim vlastitim pogreškama, da se učini kako treba upravljači državom, tek sada kada faktički ima upravu državu u

rukama. Priroda je stvar, da se zbog toga čine pogreške i mislim da će se ove pogreške još činiti, ma da je zadatost za nas, da se borimo protiv njih. Greške koje čine organi naše vlasti nisu uče, kako treba pravilno raditi i nema sumnje, da će naši seljaci i naši radnici, da će naš radni narod, koji je danas gospodar na svojoj zemlji, naučiti pravilno da upravlja državom i da pravilno postupa s vlasti. Nema nikakva sumnje, da će biti tempo izgradnje naše države besprijekorno brže, nego što je bilo ikada u prošlosti i da će biti besprijekorno bliži narodu nego što je u većini drugih država.

4.) O NASHOJ OPOZICIJI

Kao što znate, ova t. zv. opozicija u Južoslaviji, opstojnina na izborima, što znači da neće učestvovati na izborima. Kada je Grol još u svog dolaska iz Londona ušao u vlast, prihvatio je sve odluke AVNOJ-a i rekao da se on, što se tiče vlasti, narodne vlasti, federacije i AVNOJ-a ni u čemu ne razlikuje od nas, da se razlikuje samo u tome što je želio da naši narodno-oslobodilački odnosi bolje rade, da rade više u interesu naroda, da rade demokratski i da budu manje grubi. Mi samo rekosmo: ako je medru nama samo ova razlika, onda razlike uopće nema, jer to želimo i mi i uporno težimo za čin da bi naša vlast bila najbolja, da bi naši narodno-oslobodilački odnosi što bolje radili. Ali sada, kad su ovdje izbori, ja imam utisak da Grol tada nije govorio istinu. Izbori za organe naše narodne vlasti znače borbu protiv slabosti organa naše narodne vlasti, znače priklapanje naroda, priklapanje svih nas, koji želimo da bi se što prije naučili upravljači državom, bolje nego što stvar, da će se svi oni, koji odobravaju ovaj sistem narodne vlasti i koji žele da bi ta vlast bolje radila, da će svi oni učestvovati u izborima. Međutim, opozicija neće učestvovati u izborima. To znači, da nju i ne bole pogreške naše narodne vlasti već mislim, da se ovim pogreškama čak i raduje. Ono što nju boli jest činjenica, da ima narod vlast. Oni su ovaj narodni vlasti protivnici i zbog toga ne idu na izbore.

5.) ŠEST MJESECI TEŠKOĆA I UPORNOG RADA ZA NASU MLADU REPUBLIKU

Druzgovi i drugarice, obilježaj je da se na predizbornim zborovima obećava, da se daju obećanja. I ja bih mislio, kad bih se držao strasno sistema, obećavati mostove, drumove, bunare i t. d. Na žalost, položaj naš domovine, a ne samo naše domovine, već i cijave Evrope danas je takav, da kad bih obećavao, mogao bih obećati prije svega tešku zimu, ekonomske teškoće i još prilično vrijeme patnji i nestašice namoebodnih potrebnih stvari. (Luzivci: Savladućemo ih!) Druzgovi, i ja se slažem s vama. Svima nama je jasno, da ćemo sve ove teškoće savladati, da će ih savladati vlada, neće ih savla-

БРЗА СЈЕТВА – ДОБРА ЖЕТВА

ОД 14. ДО 21. ОКТОБРА У СРЕЗУ БАЊАЛУЧКОМ ОДРЖАЊЕ СЕ Т. ЗВ. СЈЕТВЕНА НЕДЕЉА

U Jednom od prethodnih brojeva našeg lista pisali smo o neizmjernoj važnosti činjenice da se što prije uzoru i osnuci sva naša polja i sva naša napućena imanja jako na državno tako i na privatnom sektoru. Iz dana u dan doznajemo da naše narodne vlasti sveštenim mjerama čine da se ovaj rad ubrza i što prije ostvari. U Laktovima radi 9 traktora koji su uzorali do sada oko 6.000 dujuma zemlje i ta se površina već zasijava. Na državnom zemljištu banju Gradinske ukupljeno je oko 7 polova sjemenja, ali će se za sijavanje morati dodati još neznatna količina. U Laktovima je već sada 2 agrona sjemenja. U Prijeđorju od 6 traktora 5 radi i to kako na državnom sektoru tako i na privatnom sektoru. Jer je u tom kraju malo napućenih imanja. U porječju sa drugim srezovima ima nekoliko srezova koji relativno dobrolyno sprege, te je zaključeno da se odatle izvoni prebavljanje 150 plugeva u dubički srez koji do sada stoji najslabije u našem stočkom. Opšta pojava u čitavom našem okrugu je ta da nedostaje sjemenja. Ma da je već svaki srez ponajviše sjemenja dobio i ma da se ono neprestano transportuje i u Banju Luku dovoni, onastnost pomnyakna sjemenja je još uvijek akutna. Ovo je jedna osjetljiva tačka koja prvenstveno zavisi od transporta. Prema novom formiranju okruga otpada je od našeg okruga nekoliko srezova i, prema tome, najvećim broj traktora — tako da sada imamo oko 52 vagona traktora vešniro marke «Фордсон». I u srezovima Sanški Most, Prijeđorje i Dubica, traktori odu, jednino isto jedan traktor u Ključu ne radi.

Što se tiče uslova obraba na privatnom sektoru oni se sastoje u tome da se za svaki pozorni dujuma mora platiti 50 Din u toku rata. Za svaki pripadajući plavašaj i 1 kg 7 Din. Ovakvi uslovi svakako da otežavaju mogućnost uzoravanja onim licima i porodičama čija je stoka i inventar stradao u ratu,

i koji su danas bez povratnih sredstava. Sjetevene komisije obavljale su svoj rad u svim srezovima i tek se drže konferencije na kojima se raspravljalo o uslovima i što brže uzoravanju i sijavanju. Pored ostalog je zaključeno da se na svaki srez posebno odredi izuzestan broj dana kada će se izvršiti u dotičnom srezu masovna gitaacija u vezi sa sjetvom kao i skupljanje novonarih priloga radi stvaranja novonarih FONDA. Postojia namjera da se iz ovog, na ovaj način stvorenonog FONDA pomogu oni porodične koje nisu u stanju da same plate sjeme i stoku.

Posljednje običaje naše nastupaju u se veoma povoljni meteorološki uslovi za oranje i sjetvu što treba koristiti da bi se u glavni posao što prije privelo kraj.

Ne treba se pridržavati birokratskih metoda priklonom uzoravanja pojedinih zemljišta, niti treba da traktori čekaju za oranjem ako im pojedini ne plate odmah. Jer je u poljoprivredni faktor izričite najvažniji traktor, i onaj nikoga ne čeka. Ako zbog raznih nemogućnosti, tužvolavosti ili birokratskog postupanja pojedina učinimo propust u toku ovih 10 do 15 dana, rane posljedice biće vidljive u oku čitave sjetvene kampanje.

B. J.

ПРОСВЈЕТА ЗА ЦИЈЕЛИ НАРОД

Narodni front traži za sve građane pravo na školovanje do navršene petnaeste godine, besplatno školovanje siromašnim. Zauzima se za osnivanje programe mreže škola, prosvjetnih ustanova i kurseva po cijeloj zemlji, za brzo i potpuno uklañanje nepismenosti. Front je nastojati da se u najšire narodne mase unesu tekućine materijalne i duhovne kulture.

(Из програма Народног фронта)

daš nekā stranka, neće ih savladati nikakva stranačka voćstva, savladat će ih vi narod. Savladat će ih narod zbog toga, jer je narod gospodar u svojoj zemlji, a onaj, koji je sam gospodar, taj je i jedino sposoban i voljan da savlada teškoće, taj će znati pravilno da gospodar. Stranke razne stranke i prosvetli obećavale su Lubi izabrati će sve učiniti za narod. Mislim, da je već samo na taj način postavljeno pitanje najbolje znač, da ove stranke nisu bile prijatelji naroda. Ni jedna stranka ne može ništa učiniti, ništa naroda, narod može sam sve da učini. Stvar je samo u tome, da se narodu da mogućnost da uređi, to što smatra za potrebno i da se uklañe narodnim mjerama na prvi put i narodu da sebi poboljša život i da sebi svo-

te bolji budućnost. A to je izborni program Narodno-og fronta. Zbog toga baš nista ne sumniam da ćemo postije pobijede Narodnog fronta savladati i sve teškoće koje dodu. U velikoj francuskoj revoluciji kraljem osmansetog vijeka u našim časovima mlade revolucionarne republike, uostate tadašnje revolucije bacilo je u narod slijedeći porok: «Šest mjeseci gladi za republiku». Mi bi danas mogli reći: šest mjeseci teškoć i upornog rada za našu mladu slobodnu republiku Sloveniju i za našu saveznu republiku Južoslaviju. Šest mjeseci upornih napora, pa mi trebalo podnošiti nestašicu. Šest mjeseci upornih napora za ljepš budućnost Južoslavije pod vođstvom druzga Tita, za ostvarenje blagostanja našeg radnog čovjeka.